

ДІЇ У ВИПАДКУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

ЗАПОБІГТИ, ВРЯТУВАТИ, ДОПОМОГТИ !

Зміст

- [1. Рекомендації в умовах загрози та виникнення терористичного акту.](#)
- [2. Своєчасно інформуйте про виявлення вибухонебезпечних предметів](#)
- [3. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру](#)
- [4. Екстрена валізка](#)
- [5. Правила пожежної безпеки](#)
- [6. Основні заходи щодо запобігання можливого терористичного акту](#)
- [7. Сигнал «Увага всім»](#)
- [8. Режим надзвичайної ситуації](#)
- [9. Оповіщення при надзвичайних ситуаціях \(нс\) мирного часу](#)

1. Рекомендації в умовах загрози та виникнення терористичного акту.

РЕКОМЕНДАЦІЇ населенню щодо правил поведінки під час проведення масових заходів і дій при загрозі вчинення терористичного акту

Метою цих рекомендацій є допомога громадянам орієнтуватися і діяти в ситуаціях з ознаками терористичного акту, а також забезпечити створення умов, що сприяють розслідуванню злочинів. Будь-яка особа повинна чітко уявляти свою поведінку при виявленні можливих вибухових пристроїв, захопленні заручників, ситуаціях з захопленням терористами авіаційного та іншого транспорту, бути психологічно готовою до самозахисту та адекватної поведінки під час масових заворушень та дій правоохоронних органів по їх припиненню.

1.1. ВИЯВЛЕННЯ ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТУ, ЩО МОЖЕ БУТИ ВИБУХОВИМ ПРИСТРОЄМ

Характерні ознаки, які вказують на можливу наявність вибухових пристроїв у підозрілому предметі:

- Підозрілі обставини появи предметів - сумок, пакетів, коробок, металевих і скляних ємностей тощо, залишених без догляду власниками в даному місці і в даний час;
- Підозрілі обставини появи щойно поштукатурених або свіжопофарбованих місць на стінах, свіжоскопаної ділянки землі або купи сміття на шляху проходження;
- Наявність у предметів характерного вигляду штатних боєприпасів, учбово-імітаційних, сигнальних, освітлювальних, піротехнічних виробів;
- Наявність очевидних деталей, які приводять вибухові пристрої (ВП) в дію (елементи живлення, тумблери, кнопки, таймери, проводи тощо);
- Прослуховування роботи годинникового механізму з підозрілого предмета;
- Наявність у предмета запаху бензину, газу, розчинника, а також інших хімічних речовин;
- Наявність електроприводів (антен, мобільних телефонів), світловоду, який мигтить або безупинно горить;
- Наявність диму, який виходить із предмета;
- Збільшена маса предмета (наприклад - коробка із під цукерок, банка із під кави, книга, записник тощо);
- Наявність у дверях (вікнах) будь-яких сторонніх предметів, закріплених до них шнуром, проводом або скотчем.

Якщо виявлений предмет, на Вашу думку, не повинен перебувати в цьому місці і видався Вам підозрілим, не залишайте його без уваги.

Батьки! Ви відповідаєте за життя й здоров'я ваших дітей. Поясніть дітям, що будь-який предмет знайдений на вулиці або у під'їзді, може становити небезпеку для їх життя та здоров'я.

Якщо Ви виявили невідомий предмет, який викликає Вашу підозру, в установі, негайно повідомте про знахідку адміністрації та охороні.

Ваша поведінка при виявленні підозрілого предмету:

- Не чіпайте, не пересувайте, не розкривайте виявлений предмет;
- Зафіксуйте час виявлення предмету;
- Намагайтесь зробити все можливе, щоб люди відійшли якнайдалі від знахідки;
- Обов'язково дочекайтесь прибуття оперативно-слідчої групи МВС України (ви є важливим свідком).

Не вживайте самостійно ніяких дій зі знахідками або підозрілими предметами, які можуть виявитися вибуховими пристроями - це може призвести до їхнього вибуху, численних жертв і руйнувань.

Якщо раптом почалася активізація сил безпеки й правоохоронних органів, не проявляйте цікавості, ідіть у інший бік, але не бігцем, щоб Вас не прийняли за супротивника.

У разі вибуху або стрілянини негайно падайте на землю, краще під прикриття (бордюр, торговельний намет, машину тощо). Для більшої безпеки накрийте голову руками.

Випадково довідавшись про теракт, що готується, негайно повідомте про це в правоохоронні органи.

Якщо Вам стало відомо про підготовку чи вчинення злочину, негайно повідомте про це в органи Служби безпеки чи МВС України.

1.2. ПРИ ОТРИМАННІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЕВАКУАЦІЮ

Повідомлення щодо евакуації може надійти не тільки у випадку виявлення вибухового пристрою й ліквідації наслідків терористичного акту, але й при пожежі, стихійному лихові тощо.

Отримавши повідомлення від представників влади або правоохоронних органів про початок евакуації, дотримуйтесь спокою й чітко виконуйте їхні команди.

Якщо ви перебуваєте у квартирі, виконайте наступні дії:

- Візьміть особисті документи, гроші, цінності;
- Відключіть електроенергію, воду й газ;
- Надайте допомогу в евакуації літнім і важко хворим людям;
- Обов'язково закрийте входні двері на замок - це захистить квартиру від можливого проникнення мародерів.

Не панікуйте, уникайте істерики й поспіху. Приміщення залишайте організовано. Повертайтеся до покинутого приміщення лише після дозволу відповідальних осіб. Запам'ятайте, що від злагодженості й чіткості ваших дій буде залежати життя й здоров'я багатьох людей.

1.3. ЗАХОПЛЕННЯ У ЗАРУЧНИКИ

Якщо ви стали заручником, дотримуйтесь наступних правил поведінки:

- Несподіваний рух або шум з Вашої сторони можуть спричинити жорстку відсіч з боку терористів. Не чиніть дії, які можуть спровокувати терористів до застосування зброї й призвести до людських жертв;
- Будьте готові до застосування терористами пов'язок на очі, кляпів, наручників чи мотузок;
- Не реагуйте на жорстокість, образи й приниження, не дивіться правопорушникам в очі (для нервової людини це сигнал до агресії), не поведіться зухвало;
- Не виказуйте непотрібного героїзму, намагаючись роззброїти терориста або прорватися до виходу;
- Якщо вас змушують вийти із приміщення, говорячи, що ви взяті у заручники, не пручайтеся;
- Якщо з Вами перебувають діти, знайдіть для них безпечне місце, намагайтеся закрити їх від випадкових куль, по можливості перебувайте поруч із ними;
- При необхідності виконуйте вимоги терористів, не суперечте їм, не ризикуйте життям оточуючих і своїм власним, намагайтеся не допускати істерики й паніки;
- У випадку коли необхідна медична допомога, говоріть спокійно й коротко, не нервуючи правопорушників, не вживайте ліків, поки не отримаєте дозволу.

1.4. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ: ВАША МЕТА - ЗАЛИШИТИСЯ ЖИВИМИ

Якщо Вас захопили у заручники, пам'ятайте, що саме Ваша поведінка може вплинути на ставлення до Вас.

Зберігайте спокій і самоконтроль. З'ясуйте, що відбувається.

За наявності засобу зв'язку (мобільний, або інший телефон, доступ до мережі Internet) негайно зв'яжіться з правоохоронними органами (рідними) і повідомте своє місцезнаходження.

Якщо Вас замкнули в приміщенні, спробуйте привернути чиюсь увагу. Для цього розбийте шибку та покличете на допомогу, при наявності сірників підпаліть папір і піднесіть ближче до пожежного датчика.

Під час фізичного контакту з терористами не пручайтеся. Це може спричинити ще більшу жорстокість.

Будьте готові до «спартанських» умов життя:

- Неадекватній їжі та умовам проживання;
- Неадекватних санітарно-гігієнічних умов.

Будьте насторожі. Зосередьте Вашу увагу на звуках, рухах тощо.

Будьте уважні, намагайтесь запам'ятати прикмети правопорушників, їх риси, одяг, імена, клички, можливі шрами й татування, особливості мовлення й манери поведінки, тематику розмов тощо.

Обов'язково ведіть відлік часу, роблячи позначки за допомогою сірників, камінчиків чи рисок на стіні.

Займіться розумовими вправами. Не давайте ослабнути своїй свідомості. Розробіть програму можливих вправ (як розумових, так і фізичних). Постійно тренуйте пам'ять: згадуйте історичні дати, прізвища знайомих людей, номери телефонів тощо. Якщо маєте можливість займайтеся фізичними вправами.

При наявності проблем зі здоров'ям, переконаєтесь, що Ви маєте необхідні ліки, повідомте охоронців щодо проблем зі здоров'ям, при необхідності просить про надання медичної допомоги.

Будьте готові пояснити наявність у Вас яких-небудь документів, номерів телефонів тощо.

Запитаєте в правопорушників, які вас утримують, чи можна читати, писати, користуватися засобами особистої гігієни тощо.

Якщо Вам дали можливість поговорити з родичами по телефону, тримайте себе в руках, не плачте, не кричіть, говоріть коротко й по суті. Спробуйте встановити контакт із терористами. Поясніть їм, що Ви теж людина. Покажіть їм фотографії членів Вашої родини. Не намагайтесь обдурити їх.

Якщо терористи на контакт не йдуть, розмовляйте мов би самі із собою, читайте напівголосно вірші або співайте.

Одержавши повідомлення про ваше захоплення у заручники, спецслужби вже почали діяти та здійснять все необхідне для вашого звільнення.

Під час проведення спецслужбами операції із вашого звільнення неухильно дотримуйтесь наступних вимог:

- Лежіть обличчям до підлоги, голову закрийте руками і не рухайтесь;
- У жодному разі не біжіть назустріч співробітникам правоохоронних органів або від них, тому що вони можуть прийняти вас за злочинця;
- Якщо є можливість, тримайтеся подалі від дверей і вікон.

Ніколи не втрачайте надію на звільнення. Пам'ятайте, чим більше часу пройде, тим більше у Вас шансів на порятунок.

1.5. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПРИ КОРИСТУВАННІ АВІАЦІЙНИМ ТА ІНШИМ ТРАНСПОРТОМ

По можливості намагайтесь придбати квитки на місця у хвості літака біля ілюмінатору. У транспорті намагайтесь розміщуватись ближче до основних та екстрених виходів.

Вивчіть сусідніх пасажирів, зверніть увагу на їх поведінку.

Обговоріть з членами родини спільні дії при можливому захопленні літака, або іншого виду транспорту, яким ви подорожуєте.

Намагайтеся не відвідувати торговельні пункти чи пункти харчування, що перебувають поза зоною безпеки аеропорту.

Негайно повідомляйте екіпаж літака (поїзда, автобуса) або персонал зони безпеки про кинутий багаж або підозрілі дії осіб.

У випадку нападу на аеропорт (залізничний або автобусний вокзал):

- Використовуйте будь-яке доступне укриття.
- Падайте навіть у бруд, не біжіть.
- Закрийте голову й відверніться від сторони атаки.

1.6. ПРИ ЗАХОПЛЕННІ ЛІТАКА ТЕРОРИСТАМИ

Уявіть можливі сценарії захоплення й Вашу можливу поведінку при цьому. Ні за яких умов не піддавайтеся паніці, не підхоплюйтеся, залишайтеся сидіти у кріслі. Не вступайте в суперечки з терористами, не провокуйте їх до застосування зброї. Не намагайтеся самостійно знешкодити терористів, стримуйте від цього Ваших сусідів.

Не довіряйте терористам. Вони можуть говорити все, що завгодно, але переслідують тільки свої інтереси.

Поводьтеся гідно. Думайте не тільки про себе, але й про інших пасажирів.

Якщо Ви побачили, що хтось із членів екіпажу покинув літак, у жодному разі не привертайте до цього факту увагу інших пасажирів. Дії екіпажу можуть помітити терористи.

По можливості будьте готові до спецоперації по звільненню літака силами правоохоронних органів.

Якщо буде розпочата антитерористична операція, намагайтесь зайняти таке положення, щоб терористи не змогли Вас схопити й використати як живий щит: падайте на підлогу, або ховайтесь за спинкою крісла, обхопивши голову руками й залишайтеся там, поки Вам не дозволять піднятися.

Зауваження: співробітники спецпідрозділу можуть прийняти за терориста кожного, хто рухається.

Після команди правоохоронців залишити літак рухайтесь швидко, не зупиняйтесь, щоб відшукати особисті речі.

Будьте готові до того, що Вам необхідно буде відповідати на питання слідчих, і заздалегідь пригадайте деталі, що відбулися. Це допоможе слідству й заощадить Ваш власний час.

1.7. ПОВЕДІНКА У НАТОВПІ

Намагайтеся уникати великих скупчень людей.

Не приєднуйтеся до натовпу, якою б не була зацікавленість подією, що відбувається.

Під час масових заворушень намагайтеся обійти натовп. Ви можете потрапити під дії співробітників спецпідрозділів.

Якщо Ви потрапили в натовп, дозвольте йому нести Вас у напрямку від центру до краю натовпу, намагаючись поступово вибратися з нього.

Глибоко вдихніть і розведіть зігнуті в ліктях руки в сторони, щоб грудна клітка не була здавлена.

Намагайтеся знаходитись подалі від високих та товстих людей, чи тих, які мають громіздкі предмети чи великі сумки.

Намагайтеся втримати рівновагу щоб не впасти.

Не тримайте руки в кишенях.

Рухаючись, піднімайте ноги якнайвище, ставте ногу на повну стопу, не робіть короткі кроки, не піднімайтеся навшпиньки.

Якщо тиснява прийняла загрозливий характер, негайно, не роздумуючи, звільніться від будь-якої ноші, насамперед від сумки на довгому ремені чи шарфа.

Якщо у вас щось випало, у жодному разі не нахиляйтеся, щоб підняти.

У разі падіння, намагайтеся якнайшвидше піднятися на ноги. При цьому не опирайтесь на руки (їх віддавлять або зламають). Намагайтеся хоч на мить встати на підшви чи на носки. Знайшовши опору, «виринайте», різко відштовхнувшись від землі ногами.

Якщо встати не вдається, згорніться клубком, захистіть голову передпліччями, а долонями прикрийте потилицю.

Потрапивши у переповнене людьми приміщення, заздалегідь визначте, які місця при виникненні екстремальної ситуації найнебезпечніші (проходи між секторами на стадіоні, скляні двері й перегородки в концертних залах тощо), зверніть увагу на запасні та аварійні виходи, сплануйте шлях до них.

Легше всього сховатись від юрби у кутках залу або поблизу стін, але складніше звідти добиратися до виходу.

При виникненні паніки намагайтеся зберігати спокій і здатність тверезо оцінювати ситуацію.

2. Своєчасно інформуйте про виявлення вибухонебезпечних предметів

Для того, щоб вирізнити вибухові пристрої з-поміж усіх інших, варто запам'ятати їхні характерні ознаки:

- Предмети є незнайомими або незвичними для цієї обстановки чи території;
- Наявність звуків, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), миготіння індикаторної лампочки;
- Наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батареї, акумулятори тощо);
- Наявність розтяжки дротів, або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань;
- Предмет може бути підвішений на дереві або залишений на лавці.

ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНІ І ПІДОЗРІЛІ ПРЕДМЕТИ

ОЗНАКИ ПІДОЗРІЛИХ ПРЕДМЕТІВ:

1. Залишені без нагляду предмети (коробки, пакети та ін.), які не повинні знаходитися в тих місцях.
2. Каністри, пляшки, інші ємності, з яких відчувається запах бензину, газу та інших нафтопродуктів.
3. Коробки, в які вмонтовані лампочки, перемикачі або дроти.
4. Предмети, на яких закріплені радіотелефони, пейджери, годинники та інші аналогічні предмети.

Гранати
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 200 м

Міни
Мінімальна безпечна відстань для евакуації:
- протилюксові - 100 м
- вап. дії - 300 м
- протитанкові - 150 м

Саморобний вибуховий пристрій
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 200 м

Газові балони
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 100 м

Артилерійські боєприпаси
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 500 - 1200 м

Дипломат
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 500 м

Коробка 300x200x150
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 350 м

Пакет 100x200
Мінімальна безпечна відстань для евакуації - 300 м

УВАГА!

У випадку знаходження вибухонебезпечних предметів (авіаційних бомб, снарядів, мін, гранат, патронів тощо або незнайомих предметів) необхідно:

1. Позначити місце знаходження вибухонебезпечного предмета, огородити його, встановити добре видимий орієнтир, вивісити прапорець червоного кольору, якщо є можливість, встановити охорону.
2. негайно повідомити з військової комісаріат, міліцію, управління (відділ) з питань надзвичайних ситуацій, місцевий штаб цивільної оборони або поряд розташовану військову частину.
3. В повідомленні вказати місце знаходження вибухонебезпечного предмета, час знаходження, своє прізвище, адресу, телефон. Вказати, де можна отримати додаткову інформацію.

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ У РАЗІ ЗАХОПЛЕННЯ ЗАРУЧНИКОМ

ЩО РОБИТИ?

- встановити контакт;
- пересуватися об'єктом;
- бути уважним;
- зберігати особисту гідність;
- перейти на українську мову;
- попросити дати їжу і воду;
- бути уважним слухачем;
- зберігати почуття гумору;
- діяти за інструкцією захоплювача;
- бути готовим до несподіваного повороту ситуації.

ЩО НЕ РОБИТИ?

- впадати в паніку;
- робити приховані рухи;
- давати об'єкти, які ви не можете виконати;
- промовчати;
- намагатися натиснути на захоплювача;
- втручатися в переговори;
- периривати захоплювача;
- бути емоційним;
- повертатися спиною до захоплювача.

Категорично забороняється:

- Торкатися предмету і пересувати його;
- Користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух);
- Заливати його рідинами, засипати ґрунтом або чимось його накривати;
- Торкатися підозрілого пристрою та здійснювати на нього звуковий, світловий, тепловий чи механічний вплив, адже практично всі вибухові речовини отруйні та чутливі до механічних, звукових впливів та нагрівання.

При виявленні вибухових пристроїв телефонуйте 101 або 102.

3. Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру

При першій можливості покиньте разом із сім'єю небезпечну зону. У разі неможливості виїхати особисто, відправте дітей і родичів похилого віку до родичів, знайомих. Необхідно взяти із собою всі документи, коштовні речі і цінні папери.

Підготовку до можливого перебування у зоні надзвичайної ситуації доцільно починати завчасно. Необхідно підготувати «екстрену валізку» з речами, які можуть знадобитись при знаходженні у зоні НС або при евакуації у безпечні райони.

3.1. ПІДГОТОВКА ОСЕЛІ

- Нанести захисні смуги зі скочу (паперу, тканини) на віконне скло для підвищення його стійкості до вибухової хвилі та зменшення кількості уламків і уникнення травмування у разі його пошкодження;
- По можливості обладняйте укриття у підвалі, захистіть його мішками з піском, передбачте наявність аварійного виходу;
- При наявності земельної ділянки, обладняйте укриття на такій відстані від будинку, яка більша його висоти;
- Зробити вдома запаси питної та технічної води;
- Зробити запас продуктів тривалого зберігання;
- Додатково укомплектувати домашню аптечку засобами надання домедичної допомоги;
- Підготувати (закупити) засоби первинного пожежогасіння;
- Підготувати ліхтарики (комплекти запасних елементів живлення), газові лампи та свічки на випадок відключення енергопостачання;
- Підготувати (закупити) прилади (примус) для приготування їжі у разі відсутності газу і електропостачання;
- Підготувати необхідні речі та документи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд цивільної оборони або інших сховищ (підвалів, погребів тощо);
- Особистий транспорт завжди мати у справному стані із запасом палива для виїзду у небезпечний район;
- При наближенні зимового періоду необхідно продумати питання щодо обігріву оселі у випадку відключення централізованого опалення.

3.2. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ВОЄННОГО ХАРАКТЕРУ

Необхідно:

- Зберігати особистий спокій, не реагувати на провокації;
- Не сповіщати про свої майбутні дії (плани) малознайомих людей, а також знайомих з ненадійною репутацією;
- Завжди мати при собі документ (паспорт), що засвідчує особу, відомості про групу крові свою та близьких родичів, можливі проблеми зі здоров'ям (алергію на медичні препарати тощо);
- Знати місце розташування захисних споруд цивільної оборони поблизу місця проживання, роботи, місцях частого відвідування (магазини, базар, дорога до

роботи, медичні заклади тощо). Без необхідності старатися якнайменше знаходитись поза місцем проживання, роботи та малознайомих місцях;

- При виході із приміщень, пересуванні сходами багатоповерхівок або до споруди цивільної оборони (сховища) дотримуватись правила правої руки (як при русі автомобільного транспорту) з метою уникнення тисняви. Пропускати вперед та надавати допомогу жінкам, дітям, перестарілим людям та інвалідам, що значно скоротить терміни зайняття укриття;
- Уникати місць скупчення людей;
- Не вступати у суперечки з незнайомими людьми, уникати можливих провокацій;
- У разі отримання будь-якої інформації від органів державної влади про можливість небезпеки або заходи щодо підвищення безпеки передати її іншим людям (за місцем проживання, роботи тощо);
- При появі озброєних людей, військової техніки, заворушень, негайно покинути цей район;
- Посилювати увагу і за можливості, також залишити цей район, у разі появи засобів масової інформації сторони-агресора;
- У разі появи підозрілих людей (не орієнтуються на місцевості, розмовляють з акцентом, нехарактерна зовнішність, протиправні і провокативні дії, проведення незрозумілих робіт тощо), негайно інформувати органи правопорядку, місцевої влади, військових;
- У разі потрапляння у район обстрілу, сховатись у найближчу захисну споруду цивільної оборони, сховище (укриття). У разі відсутності пристосованих сховищ, для укриття використовувати нерівності рельєфу (канави, окопи, заглиблення від вибухів тощо). У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу споруд цивільного захисту, сховища і укриття – лягти на землю головою в сторону, протилежну вибухам. Голову прикрити руками (за наявності, для прикриття голови використовувати валізу або інші речі). Не виходьте з укриття до кінця обстрілу;
- Надавати домедичну допомогу іншим людям у разі їх поранення. Викликати швидку допомогу, представників ДСНС України, органів правопорядку за необхідності - військових;
- У разі, якщо Ви стали свідком поранення або смерті людей, протиправних до них дій (арешт, викрадення, побиття тощо), постаратися з'ясувати та зберегти якнайбільше інформації про них та обставини події для надання допомоги, пошуку, встановлення особи тощо. Необхідно пам'ятати, що Ви самі або близькі Вам люди, також можуть опинитись у скрутному становищі і будуть потребувати допомоги.

Не рекомендується:

- Підходити до вікон, якщо почуєте постріли;
- Спостерігати за ходом бойових дій;
- Стояти чи перебігати під обстрілом;
- Конфліктувати з озброєними людьми;
- Носити армійську форму або камуфльований одяг;
- Демонструвати зброю або предмети, схожі на неї;
- Підбирати покинуті зброю та боеприпаси.

При виявленні вибухонебезпечних предметів забороняється:

- Перекладати, перекидати з одного місця на інше;
- Збирати і зберігати, нагрівати і ударяти;

Як вижити під "Градом"? Інструкція

Снаряди з "Граду" летять вдвічі швидше за швидкість звуку. Почути постріл і звук ракети, що летить у тебе, неможливо.

Організуйте чергування спостерігачів для візуального спостереження

5-20 км

переважна дальність стрільби з Града

Після сигналу від спостерігача є всього **кілька секунд** щоб сховатися.

Постійно тримайте в полі зору будівлі, що знаходяться поблизу, предмети на місцевості, які можна швидко використовувати як укриття. З часом це стане звичкою.

6 кг

важить 1 снаряд

на надзвуковій швидкості він легко пробиває стіни будинків і ламає міжповерхові перекриття.

В будівлі краще ховатися в підвалі або на підлозі першого поверху

Безпечні місця:

**В кутку між несучими стінами, там менше шансів потрапити під стелю, що завалилась
Недалеко від вікна чи дверей, щоб можна було швидко залишити будівлю в разі влучання**

Спрацьовує при ударі об землю.

Розкид осколків

50 -100 метрів

Осколки після вибуху летять вгору і в сторони.

Від осколків можуть захистити окопи, щілини, воронки, бліндажі. Якщо обстріл застав вас на відкритій місцевості — лягайте на землю і притискайтеся до неї якомога сильніше.

**ТАК, ТОЧНО
ВИБУХНЕ**

**ТАК, ТОЧНО
СКАЛІЧИТЬ
ЧИ ВБ'Є**

**ТАК,
ДРУЗІВ ТАКОЖ**

ДИВИСЬ ПІД НОГИ!

ОБМИНАЙ

Зелені насадження, місця зі слідами руйнувань, звалища, покинуті будівлі, машини і зруйновану техніку, шляхи з пошкодженим покриттям або без покриття — ґрунтові, польові чи степові, посипані жорствою, місця обстрілів і бойових дій, а також зони, позначені сигнальними стрічками, знаками з черепом і кістками й написами DANGER MINES або УВАГА МІНИ.

ПОМІЧАЙ

Предмети, схожі на зображені на фотографіях, чи будь-які інші дивні, невідповідні до обстановки, незнайомі речі, що привертають до себе увагу, покинуті іграшки й побутові предмети, а також дровотві розтяжки, зазвичай натягнуті на рівні коліна. Все, що має підозрілий вигляд, обминай і повідомляй про знахідки дорослим.

ПОВІДОМЛЯЙ

Помітивши підозрілий предмет чи місце, не намагайся підійти ближче, сфотографувати чи взяти знахідку в руки, а запам'яй, як вона виглядає і де знаходиться, і якнайшвидше повідом про неї батькам, вчителям, рятувальникам чи представникам місцевої влади. Опинившись на замінюваній ділянці, не намагайся вийти самостійно, а залишайся на місці і клич на допомогу.

ДЗВОНИ 101

- Намагатися розряджати і розбирати;
- Виготовляти різні предмети;
- Використовувати заряди для розведення вогню і освітлення;
- приносити в приміщення, закопувати в землю, кидати в колодязь чи річку.

Виявивши вибухонебезпечні предмети, вживайте заходів з означення, огороження і охорони їх на місці виявлення. Негайно повідомте про це територіальні органи ДСНС та МВС.

4. «Екстрена валізка»

Екстрена валізка, як правило, являє собою міцний і зручний рюкзак від 25 літрів і більше, що містить необхідний індивідуальний мінімум одягу, предметів гігієни, медикаментів, інструментів, засобів індивідуального захисту та продуктів харчування. Всі речі повинні бути новими (періодично поновлюваними) і не використовуватись у повсякденному житті. Екстрена валізка призначена для максимально швидкої евакуації із зони надзвичайної події (землетрус, повінь, пожежа, загострена криміногенна обстановка, епіцентр військових дій і т.д.). Вантаж у рюкзаку треба укласти рівномірно. Добре мати рюкзак з “підвалом” (нижнім клапаном).

У рюкзак рекомендується покласти наступне:

- Копії важливих документів в поліетиленовій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів – паспорта, автомобільних прав, документів на нерухомість, автомобіль і т.д. Документи треба укласти так, щоб у разі необхідності їх можна було швидко дістати. У деяких джерелах так само вказують серед документів тримати кілька фотографій рідних і близьких;
- Кредитні картки та готівку. Нехай у вас буде невеликий запас грошей;
- Дублікати ключів від будинку і машини;
- Карту місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку і зустрічі в умовленому місці зустрічі вашої родини;
- Засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і БМ діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача (якщо потрібні);

- Ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники (бажано туристичні), запальничка, свічки;
- Компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним);
- Багатофункціональний інструмент, що включає (лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці тощо);
- Ніж, сокира, сигнальні засоби (свисток, фальшфейєр і т.д.);
- Декілька пакетів для сміття, об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати;
- Рулон широкого скотчу;
- Упаковка презервативів. Презерватив, за необхідності, може використовуватись для захисту від вологи сірників та запальничок, у якості джгута для зупинки кровотечі, надійного закупорювання ємкостей від комах та піску, перенесення води, прокладки, рятувального жилету на воді тощо;
- Шнур синтетичний 4-5 мм , близько 20 м;
- Блокнот і олівець;
- Нитки та голки;
- Аптечка першої допомоги. До складу аптечки обов'язково повинні входити: бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (інтоксикація), парацетамол (жарознижувальний), пенталгін (знеболююче), супрастин (алергія), имодиум (діарея), фталазол (шлункова інфекція), альбуцид (краплі для очей), жгут, шприци тощо; ліки що Ви приймаєте (мінімум на тиждень) з описом способу застосування та дози; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (слідкуйте за терміном придатності ліків);
- Одяг: комплект нижньої білизни (2 пари), шкарпетки бавовняні (2 пари) і вовняні, запасні штани, сорочка або кофта, плащ-дошовик, в'язана шапочка, рукавички, шарф (може знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне, надійне взуття;
- Міні-палатка, поліуретановий килимок, спальник (якщо дозволяє місце);
- Засоби гігієни: зубна щітка і зубна паста, невеликий шматок мила, рушник (є такі в упаковці пресовані), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих та вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритву, манікюрний набір;
- Приналежності для дітей (якщо необхідні);
- Посуд (краще металевий): казанок, фляга, ложка, кружка;
- Запас їжі на кілька днів - все, що можна їсти без попередньої обробки і не займає багато місця, довго зберігається (не швидкопсувні), наприклад: висококалорійні солодощі (чорний шоколад (з горіхами), жменю льодяників), набір продуктів (тушонка, галети, суп-пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце - крупа перлова, гречана, рис довгозерний, макарони, вермішель, сухі овочеві напівфабрикати, горілка, спирт питний;
- Запас питної води на 1-2 дні, який треба періодично оновлювати (вода не повинна бути застоююю).

У літніх людей, інвалідів та дітей є особливі потреби. За необхідності, цей список доповнюється і коригується. Із практики, загальна вага "Екстреної валізи" не повинна перевищувати 50 кілограмів.

5. Правила пожежної безпеки

5.1. ПРАВИЛЬНО ВИКОРИСТОВУЙТЕ ЗАСОБИ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ

- Переносні вогнегасники (порошкові, вуглекислотні, водопінні) використовують згідно з інструкцією, наведеною у вигляді малюнків і тексту на корпусі вогнегасників;
- Для приведення в дію пожежних кранів, які знаходяться в будинку (споруді), необхідно відкрити дверцята шафи і розкласти в напрямку осередку пожежі рукав, який з'єднаний з краном і стволом. Відкрити вентиль поворотом маховичка проти ходу годинникової стрілки і спрямуйте струмінь води із ствола на осередок горіння.

5.2. ЯКЩО ПОЖЕЖА ЗАСТАЛА ВАС У ПРИМІЩЕННІ

- Зорієнтуйтеся щодо наявної небезпеки й напрямку її знаходження;
- Якщо ви прокинулись від шуму пожежі і запаху диму, не сідайте в ліжку, а скотіться з нього на підлогу;
- Повзіть по підлозі під хмарою диму до дверей приміщення, але не відчиняйте їх відразу, щоб уникнути посилення пожежі від великого притоку повітря ззовні;
- Обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні, якщо двері гарячі - не відчиняйте їх, дим та полум'я не дозволять вийти, якщо двері не гарячі, то обережно відчиніть їх та швидко виходьте;
- Щільно закрийте двері, а всі щілини і отвори заткніть будь – якою тканиною, щоб уникнути подальшого проникнення диму та повертайтеся поповзом у глибину приміщення і вживайте заходів щодо порятунку;
- Присядьте, глибоко вдихніть повітря, прочиніть вікно або розбийте віконне скло твердим предметом та приверніть увагу людей, які можуть викликати пожежну команду;
- Якщо ви вийшли через двері, зачиніть їх і поповзом пересувайтеся до виходу із приміщення;
- Обов'язково зачиніть за собою всі двері;
- Під час пожежі заборонено користуватися ліфтами;
- Виходити із зони пожежі необхідно в навітряну сторону, туди звідки дме вітер;
- Якщо ви знаходитесь у висотному будинку не біжіть вниз крізь вогонь, а користуйтеся можливістю врятуватися на даху будівлі;
- При задимленості сходових клітин варто щільно зачинити двері, що виходять на них, а при сильній задимленості перейти на балкон, захопивши із собою вологу ковдру, щоб укритися від вогню у випадку його проникнення через отвори;
- Коли немає іншого виходу, евакуацію потрібно продовжувати по сходових клітинах або через іншу квартиру, якщо там немає вогню, використавши міцно зв'язані простирадла, мотузки або пожежні рукави. Спускатися треба по одному, підстраховуючи один одного;
- Якщо на вас насувається вогневий вал, не гаючись падайте, закривши голову мокрою тканиною, затримайте дихання;

- Якщо вас відрізало вогнем, димом від основних шляхів евакуації, необхідно затулити ганчірками всі шпарини по периметру дверей та під ними, щоб перешкодити доступу вогню та диму.

5.3. ДІЇ ПІД ЧАС РЯТУВАННЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ПОЖЕЖІ З БУДИНКІВ

- Перед тим, як увійти у приміщення, що горить, накрийтеся мокрою ковдрою, будь-яким одягом чи щільною тканиною;
- Відчиняйте двері з особливою обережністю: відчиняйте повільно, прикриваючи себе дверним полотном, щоб забезпечити захист від перепаду температури та впливу полум'я;
- У сильно задимленому приміщенні рухайтесь поповзлом або пригинаючись;
- Для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину;
- У першу чергу рятуйте дітей, інвалідів та літніх людей. Пам'ятайте, що маленькі діти від страху часто ховаються під ліжку, в шафу та забиваються у куток;
- Побачивши людину на якій горить одяг, зваліть її на землю та швидко накиньте пальто, плащ або будь-яку ковдру чи покривало (бажано зволожена) і щільно притисніть до тіла, за необхідності, викличте медичну допомогу;
- Якщо загорівся ваш одяг, падайте на землю і перевертайтеся, щоб збити полум'я, ні в якому разі не біжіть – це сприяє роздуванню вогню.

4.4. ЯКЩО ВИ ОПИНИЛИСЯ В ОСЕРЕДКУ ПОЖЕЖІ НА ВІДКРИТІЙ МІСЦЕВОСТІ

- Не панікуйте та не тікайте від полум'я, що швидко наближається, у протилежний від вогню бік, а долайте крайку вогню проти вітру, закривши голову і обличчя одягом;
- З небезпечної зони, до якої наближається полум'я, виходьте швидко, перпендикулярно напрямку розповсюдження вогню;
- Якщо втекти від пожежі неможливо, то вийдіть на відкриту місцевість або галявину, ввійдіть у водойму або накрийтеся мокрим одягом і дихайте повітрям, що знаходиться низько над поверхнею землі – повітря тут менш задимлене, рот і ніс при цьому прикривайте одягом чи шматком будь-якої тканини;
- Гасити полум'я невеликих низових пожеж можна, забиваючи полум'я гілками листяних порід дерев, заливаючи водою, закидаючи вологим ґрунтом та заступуючи ногами;
- Під час гасіння пожежі, не відходьте далеко від доріг та просік, не втрачайте з виду інших учасників гасіння пожежі, підтримуйте з ними зв'язок за допомогою голосу;
- Будьте обережні в місцях горіння високих дерев, вони можуть завалитися та травмувати вас;
- Особливо будьте обережні у місцях торф'яних пожеж, враховуйте, що там можуть створюватися глибокі прогари, тому пересувайтеся, за можливості, перевіряючи палицею глибину шару, що вигорів;
- Після виходу з осередку пожежі повідомте місцеву адміністрацію та пожежну службу про місце, розміри та характер пожежі.

5.5. ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ В МІСЬКОМУ ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

- Негайно повідомте про пожежу водієві, спробуйте відчинити двері (використуйте кнопку аварійного відкриття), застосувати для гасіння вогнища пожежі вогнегасник і підручні засоби. **БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ!** У тролейбусах і трамваях металеві частини можуть опинитися під напругою в результаті обгорання захисної ізоляції проводів;
- При заблокуванні дверей використовуйте для евакуації аварійні люки в даху, вікна. За необхідності вибийте обома ногами скло (або твердим предметом). Якщо Ви вдало, без серйозних травм звільнилися, то за можливості допоможіть тим, хто залишився в зоні вогню, в першу чергу дітям і людям похилого віку;
- У будь-якому транспорті є матеріали, що виділяють при горінні отруйні гази, тому залишайте салон швидко, закриваючи рот і ніс хусткою або рукавом. Вибравшись із салону, відійдіть подалі, тому що можуть вибухнути баки з паливом або статися замикання високовольтної електричної мережі;
- Телефонем або через водіїв проїжджаючих машин повідомте про пожежу в пожежну частину. Надайте допомогу постраждалим.

5.6. ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ В ВАГОНІ МЕТРО

- Відчувши запах диму, негайно повідомте машиніста про пожежу по переговорному пристрою і виконуйте всі його вказівки. Намагайтеся не допустити виникнення паніки у вагоні, заспокойте людей, візьміть дітей за руки. При сильному задимленні закрийте очі і дихайте через вологий носовичок;
- Залишайтеся на місцях, поки поїзд рухається в тунелі. Після прибуття на станцію і відкриття дверей пропустіть вперед дітей та людей похилого віку, потім вийдіть самі, зберігаючи спокій і витримку. Перевірте, чи не залишився хто-небудь у вагоні, допоможіть цим людям покинути його. Відразу ж повідомте про пожежу черговому по станції та ескалатору. Надайте допомогу працівникам метро, використовуючи для гасіння вогнегасники та інші протипожежні засоби, наявні на станції;
- При появі у вагоні відкритого вогню під час руху намагайтеся загасити його, використовуючи вогнегасники або підручні засоби, які знаходяться під сидіннями. Якщо це можливо, перейдіть в незайняту вогнем частину вагону (краще вперед) і стримуйте поширення пожежі, збиваючи полум'я одягом або заливаючи його будь-якими негорючими рідинами (водою, молоком тощо). Ні в якому разі не намагайтеся зупинити поїзд у тунелі аварійним стоп-краном – це ускладнить гасіння пожежі і вашу евакуацію;
- При зупинці поїзда у тунелі не намагайтеся покинути його без команди машиніста, не торкайтеся до металевого корпусу вагона і дверей до відключення високої напруги по всій ділянці. Після дозволу на вихід відкрийте двері або вибийте ногами скло, вийдіть з вагона і рухайтесь вперед по ходу поїзда до станції. Йдіть вздовж полотна між рейками в колону, не торкаючись до струмоведучих шин (збоку від рейок), щоб уникнути ураження електричним струмом при включенні напруги;
- Будьте особливо уважні при виході з тунелю біля станції, в місцях перетину шляхів, на стрілках, тому, що можлива поява зустрічного поїзда. Якщо покинутий вами поїзд зрушив з місця і наганяє вас, притисніться до ніші стіни тунелю.

5.7. ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ В ВАГОНІ ПОТЯГА

- Негайно повідомте провідникові про пожежу, пройдіть по вагону і, не піднімаючи паніки, голосно, виразно і спокійно оголосіть пасажирам про те, що трапилось. Розбудіть сплячих пасажирів і візьміть за руки дітей. Найбезпечніше евакуюватися в передні вагони, але якщо це неможливо, то йдіть в хвіст потяга, щільно закриваючи за собою двері купе і міжвагонних переходів. обов'язково перевірте разом з провідником наявність людей в тамбурах, купе, туалетах палаючого вагону;
- Використовуючи вогнегасники і підручні засоби (ковдри, мокрі ганчірки тощо), разом з пасажирами спробуйте загасити вогонь. Закрийте вікна, щоб вітер не роздував полум'я. Не намагайтеся рятувати від вогню багаж, якщо це загрожує вашій безпеці (візьміть тільки найнеобхідніше – документи, гроші, цінності тощо). Якщо вогонь відрізав вас від виходів, то зайдіть до купе або туалету, щільно причинивши за собою двері, відкрийте вікно і чекайте прибуття допо-

моги, повертаючи до себе увагу. Не стрибайте з вагона потяга і не намагайтеся вибратися на дах – це небезпечно! У крайньому випадку – стрибайте, одягнувши на себе весь наявний одяг;

- При неможливості загасити пожежу і зв'язатися з начальником потягу або з машиністом зупиніть потяг за допомогою стоп-крану, виведіть з вагона всіх людей, і разом з провідниками розчепіть вагони, запобігаючи розповсюдженню вогню по всьому потягу. Для запобігання руху вагонів під ухил підкладіть під колеса гальмові колодки або інші підручні предмети;
- Відведіть пасажирів від палаючого вагону і надішліть людей у найближчий населений пункт повідомити про те, що трапилося в пожежну охорону. Далі дійте за вказівкою начальника потягу і пожежників. Помітивши сигнали людей, які залишилися у вагоні, негайно повідомте про них пожежникам. Будь-яким способом запобігайте виникненню паніки та надайте домедичну допомогу постраждалим.

5.8. ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ НА ТЕПЛОХОДІ

- Почувши оголошення про пожежу по судновому радіо або від чергового матроса, за командою капітана вийдіть з каюти на палубу до рятувальних шлюпок, прихопивши з собою гроші та документи, попередньо загорнувши їх у поліетиленовий пакет. Поспішайте, вибираючись назовні, але без метушні і паніки. Намагайтеся знайти для себе рятувальний жилет (круг). Дисципліна – запорука успіху;
- Якщо вихід з каюти відрізаний вогнем і димом, то залишайтеся на місці, щільно зачинивши двері. Розбийте скло ілюмінатора і вилазьте крізь нього. Якщо це зробити неможливо і немає шансів на допомогу, то, обмотавши голову мокрою ганчіркою, проривайтеся через вогонь і дим;
- Пропустивши до шлюпок дітей, жінок, поранених, самі стрибайте за борт. Пливіть у бік від корабля, намагаючись за можливістю повертати до себе увагу, подавати сигнали. Якщо можете, то зачепіться за який-небудь плаваючий предмет. Скиньте з себе одяг і взуття, що вам заважають, якщо не змогли зробити це заздалегідь. Якщо до берега далеко, то тримайтеся на воді, не витрачайте зайвих сил і чекайте допомоги.

5.9. ДІЇ ПРИ ПОЖЕЖІ У ЛІТАКУ

- Негайно після зупинки літака прямуйте до найближчого виходу;
- Захистіть свою шкіру – використайте пальто, шапку, ковдру тощо;
- Не дихайте димом, захищайтеся одягом, пригніться або навіть пробирайтеся до виходу поповзом – внизу диму менше;
- Не стійте в натовпі при виході, якщо черга не рухається, пам'ятайте, що є інші виходи;
- Якщо прохід завалений, пробирайтеся через крісла, опускаючи їх спинки; не беріть із собою ручний багаж, це може коштувати вам життя;
- Не відчиняйте запасні люки в тому місці, де зовні вогонь і дим;
- Будьте рішучі і дисципліновані, боріться з панікою на борту будь-якими засо-

- бами, надайте максимальну допомогу стюардесі;
- Не ставайте самі причиною пожежі.

5.10. ЯКЩО ГОРИТЬ ОДЯГ НА ЛЮДИНІ

- Зупиніть людину, не давайте їй бігати, а то полум'я розгориться ще більше;
- Допоможіть швидко скинути палаючий одяг, чи загасити її за допомогою простирадла, ковдри, пальта або струменя води. Гасити полум'я на одязі можна піском, землею, снігом. Сам постраждалий може згасити вогонь, перекочуючись по землі.
- Залиште голову відкритою, щоб він не задихнувся продуктами згорання;
- Викличте швидку допомогу;
- Надайте посильну домедичну допомогу.

5.11. ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОПІКАХ

- Посадіть або покладіть постраждалого, негайно припиніть вплив високої температури;
- Обливайте місця опіків великою кількістю води (15 хв. і більше), будьте обережні, щоб уникнути переохолодження постраждалого, особливо взимку;
- Якщо є можливість, то зніміть з уражених ділянок каблучки, годинники, паски, взуття до того, поки ці місця не почали набрякати;
- До обпеченої шкіри не можна доторкатися руками, намагатися зняти присталі залишки згорілого одягу (обережно ножицями зрізують лише їх краї);
- Всі опіки необхідно захистити, прикриваючи їх чистою тканиною без ворсу;
- Дайте людині знеболювальний засіб для запобігання виникнення больового шоку;
- Постраждалому давайте вживати рідину в достатній кількості;
- Перевіряйте пульс та дихання кожні 10 хв. до прибуття швидкої допомоги.
-

Запам'ятайте! Не змащуйте опіки ніякими кремами, лосьйонами, оліями або маслами! Не проколюйте пухирі!

6.1. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ МОЖЛИВОГО ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ

- Не торкайте у вагоні поїзда, під'їзді або на вулиці нічийні пакети (сумки), не підпускайте до них інших. Повідомте про знахідку співробітника міліції;
- У присутності терористів не виказуйте своє невдоволення, утримайтеся від різких рухів, лементу й стогонів;
- При погрозі застосування терористами зброї лягайте на живіт, захищаючи голову руками, подалі від вікон, зашкленених дверей, проходів, сходів;
- Використайте будь-яку можливість для порятунку;
- Якщо відбувся вибух – вживайте заходів щодо недопущення пожежі та паніки, надайте домедичну допомогу постраждалим;
- Намагайтеся запам'ятати прикмети підозрілих людей і повідомте їх прибулим співробітникам спецслужб.

6.2. ДІЇ ПІД ЧАС ПЕРЕСТРІЛКИ

- Якщо стрілянина застала вас на вулиці, відразу ж ляжте й озирніться, виберіть найближче укриття й проберіться до нього, не піднімаючись у повний зріст. Укриттям можуть служити виступи будинків, пам'ятники, бетонні стовпи або бордюри, канави. Пам'ятайте, що автомобіль – не найкращий захист, тому що його метал тонкий, а палне – вибухонебезпечне. За першої нагоди сховайтеся у під'їзді будинку, підземному переході, дочекайтеся закінчення перестрілки;
- Вживайте заходи для порятунку дітей, за необхідності прикрийте їх своїм тілом. За можливості повідомте про інцидент співробітників міліції;
- Якщо в ході перестрілки ви перебуваєте у будинку – укрийтеся у ванній кімнаті й ляжте на підлогу, тому що перебувати у кімнаті небезпечно через можливість рикошету. Перебуваючи в укритті, стежте за можливим початком пожежі. Якщо пожежа почалася, а стрілянина не припинилася, залиште квартиру й сховайтеся в під'їзді, далі від вікон.

6.3. ДІЇ У ВИПАДКУ ЗАХОПЛЕННЯ ЛІТАКА (АВТОБУСА)

- Якщо Ви виявилися в захопленому літаку (автобусі), не привертайте до себе уваги терористів. Огляньте салон, визначте місця можливого укриття на випадок стрілянини;
- Заспокойтеся, спробуйте відволіктися від того, що відбувається, читайте, розгадуйте кросворди;
- Зніміть ювелірні прикраси;
- Не дивіться в очі терористам, не пересувайтеся по салону та не відкривайте сумки без їхнього дозволу;
- Не реагуйте на провокаційну або зухвалу поведінку;
- Жінкам у міні-спідницях бажано прикрити ноги;

- Якщо представники влади почнуть спробу штурму – лягайте на підлогу між кріслами й залишайтеся там до закінчення штурму;
- Після звільнення – негайно залиште літак (автобус), тому що не виключена можливість його замінування терористами й вибуху парів бензину.

6.4. ЯКЩО ВИ СТАЛИ ЖЕРТВОЮ ТЕЛЕФОННОГО ТЕРОРИСТА

- Покладіть слухавку поряд з телефоном;
- Подзвоніть з іншого телефону (мобільного, від сусідів) на вузол зв'язку і скажіть причину дзвінка, своє прізвище, адресу та номер свого телефону. Диспетчер встановить номер того, хто дзвонив та скаже вам, звідки дзвонили – з квартири чи з автомату;
- Напишіть заяву начальнику відділення міліції, на території якого ви проживаєте, для прийняття необхідних заходів;
- Постарайтесь затягнути розмову та записати її на диктофон чи дайте послухати свідкам (сусідам);
- Подзвоніть на вузол зв'язку з іншого телефону (аналогічно п. 1), а потім напишіть заяву в відділення міліції;
- Міліція, за запитом на вузол зв'язку, отримає номер телефону, адресу, прізвище того, хто дзвонив і прийме необхідні міри;
- Одночасно, з розмовою і записом на диктофон, друга людина дзвонить з іншого телефону на вузол зв'язку, а потім в міліцію за телефоном 102 для термінового затримання того, хто телефонував.

7. Сигнал «Увага всім»

сигнал «УВАГА ВСІМ!»	
ЯК ПОДАЄТЬСЯ	ВАШІ ДІЇ
Сиренами	Включити телевізор або радіо
Промисловими гудками	Настроїти місцеві телеканали, радіостанції
Сиренами спеціального автомобіля	Вимкнути в оселі світло, газ, електроенергію
Теле- радіо мовленням	Підготувати та тримати під руками екстрену валізу
Засобами зв'язку	Чітко та без затримки виконувати вказівки влади та спеціальних служб

**СИГНАЛ
УВАГА ВСІМ!**

Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області

8. Режим надзвичайної ситуації

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ

обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, що характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

Залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації єдина державна система, якою керує Кабінет міністрів, може функціонувати в чотирьох режимах:

- ПОВСЯКДЕННОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ;
- ПІДВИЩЕНОЇ ГОТОВНОСТІ;
- НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ;
- НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ.

Введення режиму надзвичайної ситуації не передбачає ніяких обмежень для громадян!

У РЕЖИМІ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ:

- здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в умовах такої ситуації;
- призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та утворення у разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації; визначення зони надзвичайної ситуації; здійснення постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;
- організація робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів;
- організація та здійснення заходів щодо життєзабезпечення постраждалого населення;
- організація та здійснення (у разі потреби) евакуаційних заходів;
- організація і здійснення радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту населення і територій від наслідків надзвичайної ситуації;
- здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;
- інформування органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються;

У РЕЖИМІ ПІДВИЩЕНОЇ ГОТОВНОСТІ:

- здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації;
- формування оперативних груп для виявлення причин погіршення обстановки та підготовки пропозицій щодо її нормалізації;
- посилення спостереження та контролю за гідрометеорологічною обстановкою, ситуацією на потенційно небезпечних об'єктах, території об'єкта підвищеної небезпеки та/або за його межами, території, на якій існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, а також здійснення постійного прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштабів;
- уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;
- уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій;

Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Тернопільській області

9. Оповіщення при надзвичайних ситуаціях (НС) мирного часу

ОПОВІЩЕННЯ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ (НС) МИРНОГО ЧАСУ

Головним сигналом оповіщення населення про НС мирного часу є сигнал

УВАГА ВСІМ!

Це попереджувальний сигнал! Пам'ятай і знай його!

кожний громадянин України повинен знати порядок подавання сигналу «Увага всім!» та вміти діяти за ним в умовах надзвичайних ситуацій

Завдання цього сигналу - привернути увагу кожного, застерегти:
Десь сталося лихо! (аварія, катастрофа, пожежа і т.ін.)

Небезпека триває і поширюється!

Сигнал подається:
звучанням сирен, транспортних засобів, гудками об'єктів промисловості.

Щоб дізнатись, де і що трапилось, врятувати своє життя, життя рідних і знайомих (сусідів) необхідно:

1. Увімкнути радіо (телевізор) місцевого мовлення.
2. Прослухати звернення до населення, яке пролунає після виключення сирени.
3. Уважно продумати і виконати рекомендації, що пропонуються.
4. Знайти можливість сповістити про почуте сусідів чи знайомих, при необхідності надати їм допомогу.

ПОДЯКА ЗА ДОПОМОГУ ЛЕОНІДУ БИЦЮРИ І ПРЕС-ОФІЦЕРУ УПРАВЛІННЯ ДСНС УКРАЇНИ В ОБЛАСТІ ІРИНІ КРУПІ.